

Craiova:

Ion Talion

★ De-a scufița roșie

25

Frate geamăn cu „Țândărică”, Teatrul de păpuși din Craiova — una din cele mai voinice, mai nostime și mai cutezătoare odrasle a marii familii păpușărești din România — după ce-a colindat globul pămîntesc în lung și-n lat, după ce-a obținut, în întrecere cu cele mai remarcabile ansambluri păpușărești din lume, numeroase victorii, și numeroși lauri, iată-l ambiționînd să-și arate puterea și în candida competiției a festivității bucureștene.

După ce patru zile încheiate și-a sărbătorit la el acasă, în „Cetatea Băniei”, cu pionierii și cu toți ceilalți prieteni ai săi, cei 25 de ani de activitate în care a cules de la peste 4.200.000 de spectatori aplauze pentru cele peste 6.000 de spectacole realizate, iată-l în prezent la București cu două din cele mai recente premiere. Foarte diferite ca modalitate, *Ion Talion* și *De-a scufița roșie* poartă, în ansamblul lor, girul aceleiași personalități, timbrul specific al originalității, al fanteziei, și al talentului creatorilor săi.

După reprezentarea cu *Ion Talion*, foyerul teatrului „Țândărică” vibra de exclamații și păreri :

— E cea mai interesantă și mai convingătoare formulă propusă pentru genul, atît de dificil în teatrul de păpuși, al legendei și al baladei — afirma o specialistă în materie, de la Sibiu.

— Deseori asemenea încercări de a reda eroicul și vibrația patriotică cu păpuși frizează ridicolul, zicea alta.

— Eh ! E ușor să realizezi o baladă populară cînd îl ai acolo, la îndemînă, pe Tudor Gheorghe, sau pe Eustațiu Gregorian, conchidea altcineva.

Nu. Nu a fost deloc ușor, zicem noi, care am urmărit nu puține căutări în această direcție, și știm cîte mostre s-au creat, pînă acum, pentru filtrarea și topirea în creația păpușărească a elementului folcloric și cîte eșecuri au existat chiar și aici la Craiova. Recentul experiment craiovean e reușit nu numai pentru că avea o splendidă scenografie, semnată de Eustațiu Gregorian, nu numai pentru că a fost folosită vocea lui Tudor Gheorghe. Ci pentru că, de data aceasta, au colaborat armonios, au fuzionat organic,

Alexandra Davidescu și Adriana Stănate, minuiind lăceferii-pețitori ai soarelui, în „Ion Talion” de Nela Stroeșcu.

absolut toate componentele spectacolului. Pur-tînd desigur și acum însemnele talentului viguros original al lui Eustațiu Gregorian (mare rafinament, în stilizare, înimitabili ochi de stele lucitoare ai păpușilor, cu cape-tele lor subțirel pletoase, tăiate parcă în piatră; caii înaripați; cozi involte de păm, care, la nevoie, se transformă în arbori ori în poetice adăposturi; aștrii de bronz sau de turtă dulce cu zimți...) scenografia n-ar fi putut totuși, — singură, cu toată expresivitatea și plasticitatea ei unică, — să contri-buie la reușita spectacolului. Era nevoie și de o inspirată regie : a lui Horia Davidescu. Vocile unor mari interpreți — Tudor Gheorghe (Ion Talion, fecior de domn) ; cei doi cunoscuți actori ai Naționalului din Craiova, Vasile Cosma (Soarele) și Marina Bașta (Luna) — nu s-ar fi putut afirma nici ele singure. Era nevoie și de o partitură de valoare : transcrierea Nelu Stroeșcu, pentru scena cu păpuși, a cunoscutei balade popu-lare, cu incontestabilele ei calități de con-strucție, de expresie. Nela Stroeșcu decan-tează cu autentic fior dramatic sentimentul etern al iubirii, impune cu aura poeziei inefabile, cu puritatea și plasticitatea proprie limbajului popular, triumful umanității, va-loarea sublimă a trecătoarelor suferințe pămîntene deasupra eternelor dar sterpelor fru-mușeți celeste.

Stăpin pe aceste trei valoroase compo-nente, adoptînd modalitatea minuirii „la ve-dere”, cu interpreții păpușari înveșmîntați în frumoase și deosebit de simple straie, de sorginte populară, Horia Davidescu a reușit să-și proiecteze, elaboreze și să-și pună la punct montarea cu o mare simplitate și noblețe, cu sobrietate și poezie, în zona le-gendei și a mitului românesc.

Spectacolul impune cu extrem de puține detalii (un joc de voluri albe, transparente, cu multiple funcții : raze, paravane, ape înghețate), o mișcare scenică de o mare grație și eleganță, grupaje expresive, stările poetice și dramatice ale textului.

Două scene din musicalul „De-a scufița roșie” de Alexandra Davidescu. Sus : Scufița Roșie în dialog cu iepurașii; jos : conflictul dintre urs și vulpe.

Același cuplu : Horia Davidescu—Eustațiu Gregorian (care de 25 de ani colaborează pe baza unei afinități de concepție, de temperamenț și aspirații) a obținut mai puține sufragii la spectacolul muzical *De-a scufița roșie*. Controversele s-au iscat de pe poziții diametral opuse, absolutizante, de acceptare totală sau de respingere totală a acestui gen nou, socotit un hibrid în creația păpușărească. Eu cred că nu e bine să se condamne „în principiu” și „în bloc” asemenea încercare. E adevărat, acestui spectacol i-a lipsit ceva important : densitatea textului. Alexandra Davidescu n-a izbutit să contemporaneizeze, să exploateze suficient de bogat ingenioasa ei intenție, să alimenteze cu mai multe idei, cu mai multe acțiuni, cu semnificații educative, scheletul bătrânei povești. Banda sonoră agrementată cu melodii vioaie și atractive era și ea primejdioasă de lungimi, pindită, pe alocuri, de monotonie. Dar să fim drepti. După părerea mea, această reprezentare — divertisment vesel și colorat, ioc copilăresc, amuzant și dezinvolt, fără pic de vulgaritate — avea și multe calități. În primul rând darul de a demonstra diversitatea modalităților de expresie scenică în acest domeniu al artei păpușărești. Montarea a avut multe momente frumoase. Transformați în păpuși uriași, cu capete deosebit de expresive, cu amănunte vestimentare pline de haz — (un urs dolofan cu pantaloni scurți și bretele, un lup cu scufiță și tranzistor, o vulpe liliachie cu rochie roz, mulată pe trup, trei iepurași în maieuri albe, eroina cu imensa ei bască roșie, cu ochii ei de stele verzi și cu ciuful zburlit de rafie) — interpreții-păpușari au dansat și au cântat cu mare plăcere și cu grație, încântând deseori privirea. Apariția și evoluția lor în scenă a creat bună dispoziție. Mă refer la explozia comică care a însoțit apariția Ursului și evoluția lui scenică, savuroasă, susținută, cu mult firese și farmec de către Costache Ionescu : la atit de pitorescul și expresivul lup, interpretat cu mare vioiciune de Mircea Sardu, la tremurul gingaș al fricoșilor iepurași, prezentați cu farmec naiv de Ioana Rudeanu, Rodica Spătaru și Lidia Cernușcă. Mă refer apoi la cele două ciori, hazlin animate de Eleonora Constantinescu și Dan Dumitru. Și apoi, eroina spectacolului : Scufița roșie a fost prezentată cu mult haz, cu sensibilitate, cu grație de Alexandra Davidescu : tot ea a realizat, împreună cu Adriana Stamate și în spectacolul Ion Talion, o adevărată creație.

Un succes real, de prestigiu, obținut și acum, la București, de trupa craioveană. El vine să se adauge celorlalte izbânzi înregistrate de-a lungul existenței acestui colectiv, cu elanuri și pasiuni neobosite, conjugate la unison de membrii săi.

Valeria Ducea